

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueneuvottelu

Aika: 28.1.2022 klo 9.00 – 12.00

Paikka: Teams

Alueen edustajat

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Timo Aronkytö, apulaiskaupunginjohtaja, VATE:n pj, Vantaan sosiaali- ja terveydenhuolto

Hanna Mikkonen, perheitä tukevien palvelujen johtaja, Keravan sosiaali- ja terveydenhuolto

Mikko Hokkanen, hallintovalmistelujohtaja, Vantaan ja Keravan hyvinvointialuevalmistelu

Marianne Juosila, strategiavalmistelun päällikkö, Vantaan ja Keravan hyvinvointialuevalmistelu

Minna Lahnalampi-Lahtinen, vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja, Vantaan sosiaali- ja terveydenhuolto

Hanna Heinikainen, talousvalmistelujohtaja, Vantaan ja Keravan hyvinvointialuevalmistelu

Pelastustoimen toimiala

Jyrki Landstedt, pelastusjohtaja, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Ministeriöiden edustajat

Kari Hakari, osastopäällikkö, STM, puheenjohtaja

Taina Mäntyranta, johtaja, STM, varapuheenjohtaja

Antti Kuopila, erityisasiantuntija, STM

Anna Kärkkäinen, erityisasiantuntija, STM

Päivi Nerg, alivaltiosihteeri, VM

Teemu Eriksson, finanssineuvos, VM

Janne Koivukoski, pelastusneuvos, SM

Rami Ruuska, pelastusylitarkastaja, SM

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen arviointipäällikkö asiantuntijana

Tiina Hetemaa, arviointipäällikkö, THL

OSA 1 klo 9.00 – 9.30

1. Tilaisuuden avaus

Puheenjohtaja Kari Hakari avasi tilaisuuden kello 9.05.

2. Läsnäolijoiden toteaminen, asialistan hyväksyminen ja neuvottelujen tavoitteiden toteaminen

Todettiin läsnäolijat ja hyväksyttiin asialista. Neuvottelujen tarkoituksena on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain (612/2021) 24 § mukaan ja pelastustoimen järjestämistä koskevan lain (613/2021) 10 § mukaan § on yhteisen tilannekuvan tarkastelu ja hyvinvointialueen järjestämistehtävän strategisen tason ohjaus sosiaali- ja terveydenhuollon/pelastustoimen valtakunnalliset tavoitteet huomioiden sekä ministeriöiden ja hyvinvointialueen välisen yhteistyön edistäminen. Neuvotteluissa seurataan ja arvioidaan hyvinvointialueen järjestämisvastuun toteutumista. Niissä käsitellään hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon/ pelastustoimen järjestämisen tavoitteita sekä niitä tukevia toimenpiteitä. Ohjaavat ministeriöt voivat tarvittaessa antaa hyvinvointialueelle järjestämistä koskevia toimenpidesuosituksia.

3. Alueellinen puheenvuoro

Alueellisen puheenvuoron piti apulaiskaupunginjohtaja, VATEn pj Timo Aronkytö. Uudistuksen valmistelu etenee alueella hyvin. Tavoitteena rakentaa kansalaisia mahdollisimman hyvin palveleva hyvinvointialue. Valmistelun lähtökohdat ovat hieman erilaisia kuin Uudellamaalla tai maassa yleensäkin. Mukana on vain kaksi kuntaa, eikä taustalla ole esim. sairaanhoitopiiriä, jolloin rakentaminen tapahtuu enemmän puhtaalta pöydältä. Valmistelussa strategiatyö on koko ajan työn keskiössä. Suurimpana haasteena nähdään rahoituksen riittämättömyys. Valtion valmisteluun myöntämä rahoitus on liian pieni, eikä sillä voida toteuttaa kaikkia tarvittavia muutoksia siihen, että järjestämisvastuu saadaan siirrettyä asiakkaiden, potilaiden sekä työntekijöiden kannalta turvallisesti hyvinvointialueelle 1.1.2023.

OSA 2 klo 9.30 – 10.55

4. Alueen valmistelun ja toimeenpanon tilanne hallinnon, sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen näkökulmasta

4.1 Tilannekuva, nostot huolenaiheista

Toimeenpano etenee alueella varsin hyvin. Alueen suurimpina haasteita nousee mm. rahoituksen ja henkilöstön saatavuuden kysymykset. Alueella on jo nyt haasteita täyttää avoimia paikkoja ja väestön sekä palvelutarpeen kasvun vuoksi haaste vain kasvaa. Talous- ja henkilöstöhallinnon osalta alue pyrkii hyödyntämään HUS:n ratkaisuja. Kaikissa ratkaisuissa pitää katsoa myös pidemmälle kuin vuoden 2023 alkuun, pelkkä käynnistäminen ei riitä, vaan realistinen ja relevantti tietäkartta myös jatkosta miten toimintoja kehitetään. Nyt pitäisi saada rahoitus kuntoon, jotta ratkaisut saadaan tehtyä mahdollisimman tehokkaaksi. Jos joudutaan tekemään heikompia ratkaisuja, niin sillä on vaikutusta myös palveluntuotantoon ja uudistuksen tavoitteiden saavuttamiseen, esim. tiedolla johtamisen kehittäminen.

Kahden kunnan välinen yhteistyö on käynnistynyt varsin hyvin. Pieniä haasteita on mm. palveluiden keskittämisen suhteen, mutta asia helpottanee aluevaltuuston aloitettua.

Pelastustoimen osalta haetaan ratkaisua toteuttaa malli, jossa Vantaan-Keravan hyvinvointialueen ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen tehtävät toteutetaan yhteisessä pelastuslaitoksessa.

4.2 Kustannuskehitys ja investoinnit

Alueen vuosien 2016–2020 nettokäyttö-kustannusten kasvu vuoden 2020 hintatasolla oli 7,3 % (koko maa 6,9 %). Asukaskohtaiset kustannukset olivat maan 2. pienimmät vuonna 2020 ja erikoissairaanhoidon sekä kotihoidon kustannukset olivat maan pienimmät v. 2020. Henkilöstön saatavuusongelmien vuoksi palveluntuotantoa on siirtynyt yksityisten tuottajien vastuulle.

Investointeja ei ole juurikaan ollut, koska kaupungit ovat 8 vuotta odottaneet soten tuloa ja siten pantanneet investointeja. Tämän vuoksi kiinteistöt ovat osin jo huonossa kunnossa ja useampikin investointi piti toteutua jo muutama vuosi sitten. Alueen investointivelka onkin yksi maan suurimmista, tulossa on arviolta yli 100 miljoonan investoinnit. Investoinnit tulevat aikanaan myös vähentämään kustannuksia. Lisäksi Aronkytö totesi, että investointitarpeita esitellään seuraavassa kokouksessa ja lisätietoja annetaan varhemminkin.

4.3 Tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen

Vantaalla ja Keravalla on sama asiakas- ja potilastietojärjestelmä, Apotti, joka osaltaan helpottaa lähtötilannetta. Tietojohtamisen osalta Vantaalla kehitettiin raportointityökaluja ja analyysinäyt-
töjä, joita palvelualueet ja johto voivat hyödyntää toiminnan johtamisessa. Toimialatasoisen dashboardin ensimmäinen tuotantoluonnos on käytössä Vantaalla. Tietojohtamisen työkaluja ke-
hitettiin johtamisen tueksi Vantaa-Keravan hyvinvointialueella rakenneuudistushankkeessa.

Jos rahoitus ei ole riittävä, niin pelkona on, että tiedonhallinnan ja tietojohtamisen tietoallas jää tekemättä, heikentää johtamista ja sitä kautta toimintoja.

Siirtyminen erillisiin osioihin

OSA 3 klo 11.00 – 12.00

5. Erilliset osiot: sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimi

5.1. Sosiaali- ja terveydenhuolto

Osallistujat:

Kari Hakari, osastopäällikkö, STM, puheenjohtaja
Taina Mäntyranta, johtaja, STM, varapuheenjohtaja
Antti Kuopila, erityisasiantuntija, STM
Anna Kärkkäinen, erityisasiantuntija, STM
Päivi Nerg, alivaltiosihteeri, VM
Teemu Eriksson, finanssineuvos, VM
Tiina Hetemaa, arviointipäällikkö, THL
Timo Aronkytö, apulaiskaupunginjohtaja, VATEn pj, Vantaan sosiaali- ja terveyden-
huolto
Hanna Mikkonen, perheitä tukevien palvelujen johtaja, Keravan sosiaali- ja terveyden-
huolto
Mikko Hokkanen, hallintovalmistelujohtaja, Vantaan ja Keravan hyvinvointialuevalmis-
telu
Marianne Juosila, strategiavalmistelun päällikkö, Vantaan ja Keravan hyvinvoin-
tialuevalmistelu
Minna Lahnalampi-Lahtinen, vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja, Vantaan sosiaali-
ja terveydenhuolto
Hanna Heinikainen, talousvalmistelujohtaja, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueval-
mistelu

THL:n asiantuntija-arvion mukaan alueen järjestäjät ovat kehittäneet sähköisiä palve-
lujä erikseen. Apotin myötä Maisa-palvelut nyt molemmilla alueilla käytössä. Oma-
hoidon sähköisten palvelukanavien käyttö lisääntyi vuonna 2020 huomattavasti. Säh-
köisiä palveluja käyttäneistä 78 %:lla esteitä ja huolia palvelujen käyttöön liittyen

THL:n asiantuntija-arvion mukaan alueella segregaatian vähentäminen on strateginen
tavoite. Vantaalla on kaupunkitasoinen myönteisen erityiskohtelun ohjelma ja mittari
kaupunginosien myönteisen erityiskohtelun tarpeen selvittämiseksi sekä useita hank-

keita. Myös Keravalla on vastaavia hankkeita ja toimintaohjelmia ikäryhmittäin. Väestömuutokseen pyritään vastaamaan mm. siirtämällä palvelujen painopistettä ehkäiseviin varhaisen tuen palveluihin sekä kotiin vietäviin palveluihin sekä panostamalla digitaalisiin palveluihin. Mielenterveys- ja päihdeongelmat ovat korostuneet alueella. Koulutuksen ulkopuolelle jääminen ja kodin ulkopuolelle sijoitukset ovat maan yleisimpiä. Nuorisopsykiatrialla hoitoon pääsy viivästyi ja asiakkaita jäi epätarkoituksenmukaisesti kevyempien palvelujen piiriin.

THL:n asiantuntija-arvion mukaan integraatio alueella on sekä horisontaalista että vertikaalista. Perustasolla on erikoissairaanhoidosta jakautuneita palveluja ja päivystyksessä perustason päihdepalvelua. Alueellinen yhteistyö tiivistä: keväällä 2021 perustettiin nuorten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen parantamiseen poikkihallinnollinen työryhmä, jossa ovat edustettuina sosiaali- ja terveydenhuolto, nuorisopalvelut ja sivistystoimi. HUS:n kanssa on kehitetty hoitopolkuja ja sovittu konsultaatiokäytänteistä. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluja kehitetään koko Uusimaan tasoisesti.

Mahdolliset jatkotoimet ja seuranta

5.2. Pelastustoimi

Osallistujat:

Janne Koivukoski, pelastusneuvos, SM
Rami Ruuska, pelastusylitarkastaja, SM
Tiina Snellman, neuvotteleva virkamies, SM
Jyrki Landstedt, pelastusjohtaja, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Jussi Rahikainen, pelastuspäällikkö, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Jorma Alho, pelastuspäällikkö, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

1) Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 11:10 todeten, että kyseessä on viimeinen hyvinvointialueen neuvottelu tällä kierroksella.

Esityslistana toimi etukäteen lähetetty ja kommentoinnilla ollut Powerpoint-esitys (HVA neuvottelupohja pelastustoimi Vantaa-Kerava (luonnos 13.1.2022)), joka hyväksyttiin.

Koivukoski täydensi aamupäivän osioita kertomalla pelastustoimen tiedonhallinnan ja ICT-hankkeiden osalta keskeisimmät seikat. Tarkoitus on, että pelastustoimessa siirrytään tulevaisuudessa Tuve-ympäristöön.

2) Pelastustoimen palvelutason arviointi

- tunnistetaan palvelutasovajeet
  - a. Aluehallintoviraston arvion mukaan Vantaa-Kerava pelastustoimen alueen pelastustoiminnan palvelutasossa on merkittäviä puutteita, sillä pelastustoiminnan toimintavalmiusaikojen osalta Vantaa-Keravan alueella on paljon 1-luokan riskiruutuja (42), joita ei saavuteta tavoiteajassa. Suurimmat puutteet on todettu olevan Vantaalla. Asian korjaamiseksi AVI edellytti vuoden 2020 loppuun mennessä Keski-Uudenmaan alueen pelastustoimea antamaan selvityksen ja laatimaan suunnitelman pelastustoimintansa palvelutasossa esiintyvien epäkohtien korjaamisesta. AVI:n arvion mukaan eriytetyn Vantaan-Kerava alueen pelastustoiminnan palvelutasossa olevat

epäkohdat ensimmäisen yksikön ja pelastustoiminnan toimintavalmiusajoissa saadaan suurimmalta osin korjattua alueen pelastustoimen laatiman suunnitelman mukaisesti vuoden 2026 loppuun mennessä.

- b. Aluehallintoviraston arvion mukaan pelastuslaitoksen valvontatyön toteutumisessa ei ole puutteita. Palotarkastukset ovat toteutuneet valvontasuunnitelman mukaisesti. Vuodelle 2020 suunnitelluista palotarkastuksista on toteutunut 95 %.
  - c. Pelastustoimen suunnitelmien osalta vuonna 2020 tehdyn selvityksen mukaan puutteita on ollut pelastustoimen huolto- ja tukitoimintojen järjestämiseen ja kansainvälisen avun vastaanottamiseen liittyvissä suunnitelmassa. Vastauksessaan Pelastuslaitos kertoo sisällyttäneensä osan ohjeita muihin pelastuslaitoksen ohjekokonaisuuksiin tai Vantaan kaupungin ohjeisiin. Muilta osin pelastuslaitos ilmoittaa korjaavansa puutteet 31.12.2021 mennessä. Avin mukaan aikataulua olisi kuitenkin syytä kiristää.
- sovitaan jatkotoimista ja seurannasta
    - a. Korjausvelkaa on kertynyt. Toimintavalmiusaikoja tullaan korjaamaan kolmella uudella perustettavalla kärkiyksiköllä. Lisäksi alueelle on tulossa kolme uutta pelastusasemaa, joiden sijoittelu on optimoitu toimintavalmiusaikojen suhteen. Asiasta on olemassa hyvät suunnitelmat, ja asemat on tarkoitus ottaa käyttöön vuosina 2023, 2024 ja 2025. Tämä tulee aiheuttamaan myös pelastushenkilöstön lisätarvetta, joka on noin 50 htv. Lisäksi toimintavalmiusaikaongelman ratkaisemiseksi apua toivotaan myös uudesta tulossa olevasta liikennevalojen automaattisesta ohjausjärjestelmästä (Hali), jonka uskotaan lyhentävän ajoaikoja erityisesti keskustan läpi suuntaavilla reiteillä.
    - b. Valvontatyö mennyt hyvin, ei tarvetta sopia jatkotoimista. Evakuointisuunnitelma viimeistellään soveltuvaksi 2023 alkavaan Hyvinvointialuemalliin. Huolto ja tukitoiminnot suunnitellaan Vantaan kaupungin kanssa ja HNS-toiminta yhdessä HIKLU-alueen muiden pelastuslaitosten kanssa (HIKLU-joke).
  - talouden kehitys, vuoden 2022 taloustilanne

3) Hyvinvointialueuudistuksen toimeenpanon tilanne

Yleiskeskustelussa nostettiin esiin, että Keski-Uudellamaalla hallintosääntövalmistelu on pitkällä. Vantaa-Kerava tekee väliaikaisen hallintosäännön nyt ja sitä tullaan täydentämään koko ajan. Tavoitteena on, että loppuvuodesta 2022 Vantaa-Keravan ja Keski-Uusimaan hallintosäännöt olisivat yhtenäiset ja valmiina.

Yhteisiä ajatuksia molemmilta alueilta on esim. se, että alueen pelastustoimen malli olisi ns. liikelaitosmalli. Tällöin pelastustoimella olisi oma tase ja liikelaitoksen johtokunta viimekädessä päättäisi talousarviosta. Liikelaitosmalli nähdään myös vahvistavan yhteistä tekemistä.

Puheenjohtaja kertoi, että erilaisia malleja on pohdittu myös ministeriöissä ja asiasta on valmisteilla muistio, jossa otetaan kantaa eri mallien soveltuvuuksiin.

Todettiin, että ko. hallintomalliasiasta ollaan järjestämässä palaveria (22.2.2022), jossa asian käsittelyä ministeriöiden ja hyvinvointialueen pelastustoimen välillä jatketaan.

4) Muut asiat

Kustannusten jaottelusta todettiin, että rahoitusurat ulottuvat nyt vuoteen 2029 asti. Kiinteistöihin on tulossa investointitarpeita (korjausvelkaa yms), ja näiden lisärahoitus-tarve keskusteluttaa ja tulee huomioida jatkossa.

Todettiin, että kevättalven 2022 aikana saadaan VM:ltä jotakin ensimmäisiä lukuja paljonko valtiolta hyvinvointialueille siirtyvä raha olisi. Tämän jälkeen voidaan tehdä ensimmäisiä laskuharjoituksia suuntaan tai toiseen.

Todettiin lopuksi, että rahoituskeskustelu tulee todennäköisesti jatkumaan kiivaana myös jatkossa.

5) Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:56.

6. Tilaisuuden päätös

Erillisosiot päättyivät klo 12.00.